

ПОЕТИКА ІНТИМНОЇ ЛІРИКИ ЛЮДМИЛИ КУДРЯВСЬКОЇ

Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія.

Випуск 1 (41).

УДК 821.161-1-1.09(477.87)

DOI: 10.24144/2663-6840/2019.1(41).146–152

Ференц Н. Поетика інтимної лірики Людмили Кудрявської; 19 стор.; кількість бібліографічних джерел – 24; мова українська.

Анотація. У статті розглядаються мотиви та художні особливості інтимної лірики Л. Кудрявської. Відзначено, що інтимна лірика займає провідне місце у її творчості. Починаючи з першої збірки «Баллада о ромашке» (1964), закінчуючи останньою «Солёный глоток» (2017), Л. Кудрявська поетизує це найблагородніше почуття.

Звернено увагу, що художній світ інтимної лірики Л. Кудрявської характеризується глибоким психологізмом. Поетеса розкриває психологію чутливої душі, що пізнала щастя кохання, пережила біль втрати, але зберегла почуття, пронесла його через усе життя.

Зроблено висновок, що в інтимній ліриці Л. Кудрявської яскраво відображається її життєва біографія. Поетеса – людина гармонійна, неординарна і щира. Її інтимна лірика нагадує поему про любов з її радощами, печалюми і розчаруваннями. Підкреслено, що майже кожен вірш Л. Кудрявської – це щира сповідь, поетична історія серця, яка не залишає байдужим читача.

Ключові слова: кохання, любов, щастя, розлука, жертвність, біль, душеві терзання.

Постановка проблеми. У творчому доробку Л. Кудрявської інтимна лірика є однією з провідних тем. У неї немає книжки для дорослого читача, в якій не було б віршів про кохання. У поезії Л. Кудрявської відображені різні стани жіночої душі, різні пригоди серця. Її інтимна лірика вражає багатством жанрово-стильових ознак.

Аналіз досліджень. Інтимна лірика Л. Кудрявської не була предметом окремої уваги літературознавців. Є публікації про окремі збірки віршів поетеси, в яких згадуються твори про любов. Серед досліджень лірики Л. Кудрявської заслуговує на увагу монографія Т. Волкової «Сентябрьская птица. Поэтический мир Людмилы Кудрявской» [1], у якій є аналіз збірок поетеси «Баллада о ромашке», «Пробуждение», «Лучи сквозь ладони», «Сто тысяч встреч», «Летела птица», «Забытое слово», «Улица в аэропорт», «Круг», «Покуда жизни длится нить», «Книга Любви». [див. 2–11]. Поза увагою дослідниці залишилося десять збірок поетеси, зокрема [13; 15; 16]. Найповніший аналіз інтимної лірики Л. Кудрявської зробила Н. Ференц [22; 23]. У її монографії «Судьбу переплавляет в строчки. Мир слова Людмилы Кудрявской» [24] є окремий розділ про жанрово-стильові особливості інтимної лірики «Любовь, моё негаснущее небо».

Мета статті – дослідити мотиви і жанрово-стильові особливості інтимної лірики Л. Кудрявської, розкрити джерела її художнього мислення.

Виклад основного матеріалу. Мабуть, немає поета, який обійшов би увагою таке найблагородніше і найромантичніше людське почуття, яким є кохання. Воно – невід’ємна частина душі. У ліриці Людмили Кудрявської душа й любов тісно взаємозв’язані. Через усю творчість поетеси проходить думка про те, що любов – основа життя. Без неї немає щастя. У поезії Л. Кудрявської відтворені різні мотиви й нюанси цього почуття: любов платонічна і чуттєва, нерозділена і взаємна, щаслива і страждальницька.

Коли до ліричної героїні Людмили Кудрявської приходять кохання, світ здається їй казкою, свідком цього почуття часто стає природа, сповнена музикою щасливої душі. Немає більшої радості, ніж чути голос коханого.

*Какое счастье –
слушать голос твой.
Какой восторг –
ловить его оттенки.
Как будто по траве бежать босой,
росу сбивая на бегу коленкой.
Как будто полднем душным –
под грозу!
В её размах,
упругость,
очищенье.
Как будто в вечеряющем лесу
стоять и слушать шорохи растений,
когда такая музыки во всём –
в скользких по лицу неясных тенях,
в смятенье ветра,
в тихом откровенье
осенних листьев, падающих в сон.
Какое счастье –
слушать голос твой! [5, с. 84].*

Скільки тут глибокої, світлої ніжності, цнотливості, сердечного тепла! Це щире почуття сусидить із невтомною жагою любові.

«Безлюбье сушит душу» – стверджує поетеса у вірші «Обмелевшая река» [8, с. 55]. У сприйнятті закоханої людини навколишній світ сповнений музикою. Людмила Кудрявська вміє передати глибоке почуття інтонацією захоплення і радості, свіжими порівняннями.

Інтимна лірика склала збірку «Книга Любви» – одну з кращих у її творчості. „Благодаря чётко продуманной композиции, – отмечает Т. Волкова, – стихи, вошедшие в «Книгу Любви», от взаимодействия друг с другом словно обрели вторую жизнь, зазвучали по-новому, приобрели особую магию

воздействия на читателя» [1, с. 73]. У передмові до вибраних творів про любов Л. Кудрявська зізнається: „Мне давно хотелось составить такую книгу – книгу любви. Потому, что включённые в обычный сборник новой или избранной поэзии стихи о любви если не теряются, то, во всяком случае, теряют свою территорию. Они оказываются вроде как вырванными с корнями из почвы, на которой произрастали, – почвы боли, счастья, страдания, восторга, муки – всего того, что их и взрастило. Почвы чувств. Даже солидный раздел стихов о любви не даёт полного представления об этой почве. Только – вся книга. Она, как и жизнь, имеет своё начало и свой конец, свой сюжет и свою интригу. И неважно, что стихи написаны в разные периоды жизни и разные жизненные обстоятельства и разные люди были поводом к их написанию, – главное, чтоб в этой книге придуманные литературоведами „лирический герой” или „лирическая героиня” были цельными, как само чувство любви. Потому что любовь – самая весомая составляющая нашей души. Не ненависть, не презренье, не дружба даже, а – любовь. Потому – не грядка цветущих ромашек посреди картофельной плантации, где они выглядят для некоторых сорняками, а – целое поле ромашек, где они – истинные хозяйки, потому что поле – их территория... Такой мне представляется «Книга Любви» [11, с. 6].

Вірші про любов зустрічаються в усіх збірках лірики Л. Кудрявської, починаючи з першої «Баллады о ромашке» (1964) [2] і закінчуючи збіркою «Солёный глоток» (2017) [21]. Душа ліричної героїні поетеси збагатилася життєвим досвідом, зоставшись молодою і романтичною. У перших книжках Л. Кудрявської відтворено зародження і розвиток почуття, у пізніх – пам'ять про любов, вдячність за те, що вона була і продовжує жити.

У перших збірках домінує хвилююча жага кохання, світлі хвилини радості, пульсуюча інтимність. Народження кохання нагадує поетеси ніжний яблуневий цвіт.

*Я тебя угадала среди прочих,
Угадала, а как – не пойму.
То ли близкой душа показалась,
То ли свет твой прижился во мне,
Только что-то в душе завязалось,
Словно в яблоне – цвет по весне.*

«Эту нежность себе напороочив» [11, с. 12].

Почуття ліричної героїні захоплюють щирістю, вільним плином думок, емоційною розкутістю. Вона щаслива, коли її люблять, пам'ятають, чекають, від цього світлішає її душа («Неотправленное письмо»). Не було і немає більшого щастя, ніж бути коханою. Ця думка проходить через усю поезію Л. Кудрявської. Любов підносить, олюднює, окрилює навіть тоді, коли вона нерозділена. Однак лірична героїня Л. Кудрявської не прощає зради. У вірші «Предательство» поетеса закликає не вірити тому, хто хоча б раз зрадив:

*Не верь тому, кто предавал хоть раз,
Хоть заверенья будут бесконечны.
Не верь ему – он и тебя предаст,*

Поскольку предал сам себя беспечно [20, с. 240].

Красу і силу кохання поетеса передає образами неба, моря, океану.

*Был ты океаном и причалом,
Как и подобает кораблю...
Был безбрежным, необъятным небом.
«Никогда»* [18, с. 95].

Любов дає сили, допомагає переборювати труднощі, „выстоять в ненастье”.

*Покуда женщина любима,
Ей побеждённою не быть,
Ни языком неуголимым
Ни передрагам не сломить.
«Покуда женщина любима»* [7, с. 31].

Душа ліричної героїні Л. Кудрявської зостається назавжди вдячною тому, хто колись приніс їй щастя, вона щаслива, коли відчуває, що десь у цьому світі є дорога і близька людина. Колись обдарована коханням, вона постійно воскрешає в пам'яті ті щасливі миттєвості, ними і живе («Тем, что было, можно жить» [14]. Щастя і біль ліричної героїні вдало передають образи природи:

*Ещё горит, ещё горит лампада,
И образ твой и светел и велик.
Но полумгла сплошного снегопада
И глубина засыпанного сада
Рождают то ли стон, а то ли вскрик.
А может, это всхлывают ели.
«В снегопад»* [20, с. 79].

Полум'я лампади, півміла снігопаду, схлипування яких створюють таємничу атмосферу легкої сугестії.

У поезії Л. Кудрявської любов має багато відтінків. Почуття, яке проносить через роки її лірична героїня, від стадії платонічного і нерозділеного переходить у стадію всепоглинаючого взаємного кохання. В її душі зароджуються, часто бурлять різні емоції – жертвність, доброта, несприйняття, страждання, душевні злети, – нюансів багато.

З віком поетеси, природно, змінюється образ її ліричної героїні. В коханні з'являється стриманість, мудрість, навіть іноді незвичний для неї раціоналізм. З часом почуття остуджують роки, побут, душа стає спокійнішою і лірична героїня уже не бореться з обставинами так, як у часи юності. Вона не форсує подій, навчилася приборкувати пристрасті, вчасно зупинятися, насолоджуватися щасливими миттєвостями.

*Остановись, пока не поздно,
Пока не сделан ложный шаг,
Пока намёки не серьёзны
На иронических губах,
Пока ещё, как утро, зыбок
Наш обоюдный интерес,
Пока хватает нам улыбок
И в сердце не проснулся бес.
«Остановись, пока не поздно»* [11, с. 96].

У ліричної героїні Л. Кудрявської чутлива, делікатна, щира і вразлива душа. Для неї любов – вершина щастя. Вона уміє бути щасливою, вдячною і сказати про це почуття стримано, не зриваючись на

декларацію. Щасливий той, кого люблять і чекають («Неотправленное письмо»). Вдало передано цей чуттєво-емоційний стан у віршах «Отвези меня к лесу, автобус», «Полдень», «Спасибо тебе за метро „Гидропарк»». Є в цих творах жива таємнича пристрасть і безпосередність, ніжна жага і нестримний порив до щастя.

*Я, сказав тебе тихое „Здравствуй”,
Твоего испугалась тепла.
Ты – мой сон, долгожданный мой праздник.
Но уже я тебя не ждала.
Здравствуй! Здравствуй!
И шёпот – до крика.
Как в себе это чудо нести?*

«Отвези меня к лесу, автобус» [11, с. 14].

Любов – справжнє свято для душі, сплав незвичайної радості і глибокої тривоги. Свято закоханої душі, здається, відчуває і вся природа.

*Какое открылось мне лето!
Мир веткой цветущей качал.
А ты, подаривший мне это,
Стоял, улыбался, молчал.*

«Полдень» [11, с. 15].

Кохання для ліричної героїні Л. Кудрявської – найкоштовніший подарунок долі, святе почуття, подароване Богом. Яка глибина почуттів у вірші «Мне так нужна твоя підтримка!»

*В своих сомненьях, как в трёх соснах,
Я заблудилась на беду.
Взгляни светло!
Я лиш по солнцу
Дорогу из лесу найду... [11, с. 36].*

Про своє почуття лірична героїня Л. Кудрявської говорить делікатно, упівголоса. Вона щаслива, бо в цьому світі є найдорожча людина, яку вона готова захищати від болю і різних бід.

*Храни его, моя любовь,
Шепчу я столько лет.
Храни его, моя любовь,
От боли, тягот, бед.
Я очень тяжело расстаюсь,
Но пусть истают дни, –
Храни его от всяких уз,
И от моих – храни.*

«Храни его, моя любовь» [11, с. 32].

Нижній натиск сугестії передають словесні повтори й інтонація. Це *храни* звучить як молитва чи заклинання. Інтонація, анафора, уповільнений ритм сповнюють вірш особливою поетичністю, тут кожен рядок випромінює любов.

У пам'яті ліричної героїні Л. Кудрявської завжди залишаються світлі сторінки з історії кохання, вона вдячна за почуття, яке супроводжує її у житті. Прекрасною, щемливою мелодією звучить вірш „Посвящение”, в якому стільки невтоленної пристрасті. Лірична героїня присвячує коханому все життя з його боєм, злетами і сумнівами.

*Каждой секундой
спешу я к тебе –
Редкой дождеинкою,
чистою влагой.
Радостным сном*

*иль строкой на бумаге –
Каждой секундой
спешу я к тебе.
Ветром прикинусь –
и буду с тобой.
Иль вдалеке –
неподвижною веткой!
«Посвящение» [20, с. 89–90].*

Майже кожен вірш Л. Кудрявської – своєрідна ситуація почуття. Ось хвилююче очікування першої зустрічі, здається, що час тягнеться повільно, до безкінечності.

*Два часа остаётся до встречи.
Два часа. Бесконечные – два.*

.....

*Два часа ещё –
до воскресения.*

«Воскресенье. Двенадцать дня» [11, с. 69].

Скільки тут світлої ніжності і трепетності любові.

Один із віршів Л. Кудрявської має назву «В любви не стыдно признаваться», це ідея твору. Не сказане слово, вважає лірична героїня поетеси, «подчас убить способно нас».

Любов – поняття невичерпне і багатоаспектне. Це не тільки щастя. „Любовь, ты кара? Ты награда?..||.. Отрава ты или отрада? || Проклятье иль благословенье? У таких питательных антитезах поетеса намагається знайти істину. Якою вона не була б у житті, «Была закатом или рассветом», «Тебе спасибо, что была» [19, с. 47]. Сумуючи, що очі коханого не засяяли від її почуття, вона все ж щаслива («Я не писала о любви») і світиться від любові. Цей боже-ственный дарунок долі піднімає її над швидкоплинним часом і розчаруванням, непорозуміннями.

Світлі спомини про кохання гріють душу. Істинні почуття нетлінні. Їх не спроможний здолати час.

*И счастье моя.
Не поросла бурьяном.
Сто лет прошло с тех пор
И сорок долгих зим.
И миллион камней.
Перемолола речка,
Но всё горит костёр.
«Нет места наших встреч» [14, с. 14].*

Силу почуттів у вірші передають гіпербола, ампліфікація і неологізм *счастье*.

Предметом багатьох творів Л. Кудрявської є хвилюючі спогади. З відстані прожитих літ лірична героїня поетеси переживає те, що було в часи юності і молодості. Постає в пам'яті такий, як сьогодні, сірий дощовий день і – «безумная любовь». Тоді той колишній дощ радував, підбадьорював, змивав «страсть и боль», лікував «от напасти || По имени Безумная любовь» [12, с. 92]. Минули роки, душа стала зрілою і закритою, вже нікого не чекає, їй здається, що той учорашній юний дощ також постарів. Такі світлі, інтимно-елегійні спомини про далекі дні юності, які не уявляєш без романтики кохання, як дорожочинний скарб береже лірична героїня Л. Кудрявської в «Храме памяти».

Часто у вразливе серце ліричної героїні приходять докори сумління, що колись завдала болю тому, хто був для неї особливо дорогим. Запізніле кохання очищує душу, але не перестає її тривожити («Прости мене за все мои грехи»). Туга за втраченим виливається в світлу віру.

*И, может, через сто,
а может, через триста*

*Ночей твоя звезда
найдет свечу мою.*

«Под Новый год» [12, с. 106].

Ця печальна віра нагадує мені дивовижне місячне світло, яке сповнює душу тривожно-ніжним, щемливим ліризмом і туманною сумом-надією.

Ще один спомин про драматичну історію кохання, що розтривожив душу через тридцять літ, став основою сюжету ліричної поеми «Тернопольская тетрадь». З'явилися в пам'яті безтурботні дні юності і довга розлука, яка трохи заспокоїла серце. Прийшло усвідомлення:

... годы, что прошли,

Не вспыхнут с новой силой –

Мы все дрова сожгли... [12, с. 204].

Але на все життя зосталася світла пам'ять про цю любов. Те, що колись тривожило, боліло, лірична героїня Л. Кудрявської проводить тихим печальним прощальним поглядом.

Любов у ліриці Л. Кудрявської почуття багатоаспектне, амплітуда переживань широка. Це не лише радість, щастя, але й печаль, туга, сумніви, розчарування. Такі модуси екзистенції передають ключові образи: рана, сльози, лезо, що порізало серце, кров, незагойна рана. У вірші «Невозможно забыть...» є оксиморонний образ: щасливий біль, який продовжує тривожити.

То, что было всегда

Чудом, радостью непостижимой,

И счастливо болит,

И тревожит тебя до сих пор.

Невозможно отнять

[20, с. 80].

Щемливий ліризм щирого зізнання світить крізь час. Сила лірики Л. Кудрявської в хвилюючій ширості, природності. Її лірична героїня навчилася вгамовувати душевні терзання, ціною болю і втрат вона здобула досвід загоєння ран. Завжди готова на самопожертвування. Лірична героїня прагне взяти на себе всі біди свого обранця серця:

... Отдай мне боль свою.

Спаси меня –

Беду свою отдай!

Избавь от пустоты –

Доверь свой груз,

И я

От края бездны

Отшатнусь...

Как на краю обрыва я стою [11, с. 79].

У поезії Л. Кудрявської вдало передано стихію жертвовної самовіддачі і вольового напруження, підтвердженням цьому є лірична поема «Лучи сквозь ладони». Це своєрідна драма серця, написана, так би мовити, на одному подиху. В основі поеми за-

родження почуттів і вимушений розрив через обставини (він одружений). У поемі, як зазначила Т. Волкова: „Ни одной лишней строфы, строки, ни одного неточного слова... Все фрагменты тесно увязаны, одно стихотворение как бы вытекает из предыдущего и предопределяет появление следующего. Поэма эмоционально насыщена, экспрессивна...” [1, с. 81]. Лірична героїня поеми – людина багатодушної, глибоких і щирих почуттів. Внутрішній конфлікт поеми – боротьба з собою, зі своїм коханням, любов'ю небажаною, яка може зламати чуже життя. Поему завершує напружена кінцівка.

Мы с тобой бредём

по длинной улице,

но она сегодня коротка.

Нам с тобой

давно рекомендуются

краткое прощание: „Пока!”

Нам с тобой

давно рекомендуются

быстрый взмах руки

и – с ночью слиться...

А иначе

нам не хватит улицы,

и не хватит жизни,

чтоб проститься [4, с. 58].

Тут стільки щемливого болю, затаяної пристрасті, цнотливості, сердечного тепла, світлої ніжності і зовнішньої стриманості. Це почуття вишукане, елегантне, трепетне і платонічне. Пережите, виболене залишається у серці. Душа, яка переболіла, здобула життєвий досвід і не озлобилася, а стала доброю. Л. Кудрявська уміє знайти потрібні і точні слова, виражає думку просто, лаконічно і афористично. У цих зовні стриманих рядках акумулюється невтоленність зраненого серця й щемливий ліризм.

Художній світ інтимної лірики Л. Кудрявської відзначається глибоким психологізмом. Психологія чутливої і благородної душі, що пізнала щастя кохання і пронесла його через усе життя, виразно постає з вірша «Письмо». Кохання для її ліричної героїні – це свято душі, сплав щастя, надії і тривоги. Коханий рідко приходиться у сни, вона чує його голос, але не чує слів. А коли розчиняється сон, з ним зникає і коханий, це для неї «наподобие смерти» («Так редко ты приходишь в сны мои...»). Невимовну ніжність, нерозтрачені емоції ліричної героїні Л. Кудрявська втілює в образах зорі, яка спрямовує проміння до неї від коханого, вітерцю, що освіжає в час пекельної спеки. І від цього уявного, невисловленого кохання «возникает строка, || Слово бабочки взлёт...» («Зазвонил вдруг звонок», сб. «Снегири», с. 97). Любов дає імпульс для творчості:

И ощутила я себя поэтом

На миг, на день, на годы,

На всю жизнь...

«Письмо» [11, с. 10].

Вірш «Прощание», в якому лірична героїня розмовляє з коханим без нього, створює враження природного дихання душі, настроїв смутку тут про-

світлений, сповнений ніжної жаги любові. Її співучасником стає природа.

*Идёт ли дождь,
Падёт ли снег
Спешу я мыслями к тебе.
С тобой встречаю я рассвет,
С тобой в отчаянной борьбе.
А ты –
Ты ль вспомнишь обо мне
Однажды, вдруг, когда-нибудь?
Не вспоминай, не надо, не...
но только – будь* [20, с. 94].

Глибокою психологічною достовірністю проникнуті вірші Л. Кудрявської про розлуку. Вони сповнені драматизмом, нерідко смутку, а ще – надією («Уйду», «Заклиание», «Старинный романс», «Войди в мой дом, зайди»). М'яка манера лірично-висловлювання, яка іноді здається навіть недостатньо ефективною, розряджається несподіваною кінцівкою, що є нервом твору. Так вірш «У нас и небо общее с тобой...» завершується сповненим драматизмом зверненням:

*Взгляни, какой сентябрь
Горит кругом!
Мне на его костёр
Взойти не страшно... [11, с. 43].*

Немає в цих рядках ні театральності, ні фальші. Афористично звучить кінцівка віршів «Как чутки»...

*Ты был
На расстоянии руки.
Теперь –
На расстоянии разлуки* [7, с. 31].

Оригінальний любовний сюжет у вірші «Литературное». Л. Кудрявська згадує персонажів відомих творів, в ролі яких уявляє свою ліричну героїню: вона була Гомерівською Пенелопею, Пушкінською Тетяною і Ольгою, але не вміла „В любви своей жить” [19, с. 50]. Це щира сповідь із самоідентифікацією і докором собі, ще одна сповнена елегантності поетична історія серця.

Висновки. Інтимна лірика Л. Кудрявської – це своєрідна авторська сповідь. Лірична героїня поетеси – це певною мірою типовий характер і водночас біографія самої авторки. Зрозуміло, що її лірична героїня є художнім узагальненням. Але в ній творчо відображена індивідуальність, життєва біографія поетеси, неординарної гармонійної особистості, людини благородної, щирої і жертвовної. Пласт інтимної лірики Л. Кудрявської, твореної упродовж кількох десятиліть, нагадує велику поему або маленький роман про найблагородніше почуття, яке іменується коханням.

ЛІТЕРАТУРА

1. Волкова Т. Сентябрьская птица. Поэтический мир Людмилы Кудрявской: монография. Тернополь: Підручники і посібники, 2002. 128 с.
2. Кудрявская Л. Баллада о ромашке: лирика. Ужгород: Карпати, 1964. 64 с.
3. Кудрявская Л. Пробуждение: стихи. Ужгород: Карпати, 1967. 24 с.
4. Кудрявская Л. Лучи сквозь ладони: лирика. Ужгород: Карпати, 1972. 60 с.
5. Кудрявская Л. Сто тысяч встреч: стихи. Ужгород: Карпати, 1976. 128 с.
6. Кудрявская Л. Летела птица: стихи. Ужгород: Карпати, 1986. 88 с.
7. Кудрявская Л. Забытое слово: стихи. Москва: Советский писатель, 1984. 96 с.
8. Кудрявская Л. Улица в аэропорт: стихи. Ужгород: Карпати, 1986. 120 с.
9. Кудрявская Л. Круг: лирика. Ужгород: Поличка „Карпатського краю”, 1994. № 1–2. 32 с.
10. Кудрявская Л. Покуда жизни длится нить: избранная лирика. Ужгород: Хозрасчётный пед.-издательский отдел Комитета информации, 1999. 224 с.
11. Кудрявская Л. Книга Любви: стихи и поэма. Ужгород: Мистецька лінія, 2002. 156 с.
12. Кудрявская Л. Возраста нет у души: лирика. Ужгород: Карпати, 2003. 254 с.
13. Кудрявская Л. Вдох и выдох: лирические миниатюры. Мукачево: Карпатська вежа, 2004. 144 с.
14. Кудрявская Л. Будет лето: лирика. Ужгород: Видавництво Олександри Гаркуші, 2006. 130 с.
15. Кудрявская Л. За радугой: стихи. Ужгород: Видавництво Олександри Гаркуші, 2007. 82 с.
16. Кудрявская Л. Природы вернисаж: новые стихи. Ужгород: Видавництво Олександри Гаркуші, 2008. 123 с.
17. Кудрявская Л. Между небом и землёй: избранная лирика. Ужгород: Карпати, 2005. 186 с.
18. Кудрявская Л. Анданте, или Солотвинская осень: поэзия. Ужгород: Видавництво Олександри Гаркуші, 2009. 108 с.
19. Кудрявская Л. Бродячие артисты: поэзия. Ужгород: Видавництво Олександри Гаркуші, 2011. 108 с.
20. Кудрявская Л. Снегири: лирика. Ужгород: Видавництво Олександри Гаркуші, 2015. 264 с.
21. Кудрявская Л. Солёный глоток: октеты. Ужгород: Видавництво Олександри Гаркуші, 2017. 128 с.
22. Ференц Н. С. Поетика пейзажної лірики Людмили Кудрявської. *Науковий вісник УжНУ. Серія: Філологія*: зб. наук. пр. Ужгород, 2016. Вип. 2(36). С. 267–272.
23. Ференц Н. С. Тема рідного краю в ліриці Людмили Кудрявської. *Наукові записки національного університету „Острозька академія”*. Серія Філологічна: зб. наук. пр. 2017. Вип. 65. С. 95–98.
24. Ференц Н. Судьбу переплавляет в строчки. Мир слова Людмилы Кудрявской: монография. Ужгород: Видавництво Олександри Гаркуші, 2017. 200 с.

REFERENCES

1. Volkova T. (2002) Sentyabrskaya ptitsa. Poeticheskiy mir Lyudmilyi Kudryavskoy [The September bird. Poetic world of Lyudmila Kudryavskaya]: monografiya. Ternopol: Pidruchnyky i posibnyky, 128 s. [in Russian].
2. Kudryavskaya L. (1964) Ballada o romashke: lirika [Ballad about a camomile: lyric poetry]. Uzhhorod: Karpaty, 64 s. [in Russian].
3. Kudryavskaya L. (1967) Probuzhdenie: stihi [Awakening: verses]. Uzhhorod: Karpaty, 24 s. [in Russian].
4. Kudryavskaya L. (1972) Luchi skvoz ladoni: lirika [Rays through hands: lyric poetry]. Uzhhorod: Karpaty, 60 s.
5. Kudryavskaya L. (1976) Sto tisyach vstrech: stihi [One hundred of thousand meeting: verses]. Uzhhorod: Karpaty, 12 s. [in Russian].
6. Kudryavskaya L. (1986) Letela ptitsa: stihi [A bird flew: verses]. Uzhhorod: Karpaty, 88 s. [in Russian].
7. Kudryavskaya L. (1984) Zabyitoe slovo: stihi [Forgotten word: verses]. Moskva: Sovetskiy pisatel, 96 s. [in Russian].
8. Kudryavskaya L. (1986) Ulitsa v aeroport: stihi. [Street in an airport: verses]: Uzhhorod: Karpaty, 120 s. [in Russian].
9. Kudryavskaya L. (1994) Krug: lirika [Circle: lyric poetry]. Uzhhorod: Polychka «Karpatskoho krayu», № 1–2. 32 s. [in Russian].
10. Kudryavskaya L. (1999) Pokuda zhizni dlitsya nit: izbrannaya lirika [While lives are lasted by a filament: select lyric poetry]. Uzhhorod: Hozraschyotnyiy ped.-izdatelskiy otdel Komiteta informatsii, 224 s. [in Russian].
11. Kudryavskaya L. (2002) Kniga Lyubvi: stihi i poema [Book of Love: verses and poem]. Uzhhorod: Mystetska liniya, 156 s. [in Russian].
12. Kudryavskaya L. (2003) Vozrasta net u dushi: lirika [Age is not present at the soul: lyric poetry]. Uzhhorod: Karpaty, 254 s. [in Russian].
13. Kudryavskaya L. (2004) Vdoh i vyidoh: liricheskie miniatury [Inhalation and exhalation: lyric miniatures]. Mukachevo: Karpatska vezha, 144 s. [in Russian].
14. Kudryavskaya L. (2006) Budet leto: lirika [There will be a summer: lyric poetry]. Uzhhorod: Vydavnytstvo Oleksandry Harkushi, 130 s. [in Russian].
15. Kudryavskaya L. (2007) Za radugoy: stihi [After a rainbow: verses]. Uzhhorod: Vydavnytstvo Oleksandry Harkushi, 82 s. [in Russian].
16. Kudryavskaya L. (2008) Prirody vernisazh: novyye stihi [Nature opening day: new verses]. Uzhhorod: Vydavnytstvo Oleksandry Harkushi, 123 s. [in Russian].
17. Kudryavskaya L. (2005) Mezhdru nebom i zemlyoy: izbrannaya lirika [Between heaven and earth: select lyric poetry]. Uzhhorod: Karpaty, 186 s. [in Russian].
18. Kudryavskaya L. (2009) Andante, ili Solotvinskaya osen: poeziya [Andante, or Solotvino autumn: poetry]. Uzhhorod: Vydavnytstvo Oleksandry Harkushi, 108 s. [in Russian].
19. Kudryavskaya L. (2011) Brodyachie artistyi: poeziya [Vagrant artists: poetry]. Uzhhorod: Vydavnytstvo Oleksandry Harkushi, 108 s. [in Russian].
20. Kudryavskaya L. (2015) Snegiri: lirika [Bullfinchs: lyric poetry]. Uzhhorod: Vydavnytstvo Oleksandry Harkushi, 264 s. [in Russian].
21. Kudryavskaya L. (2017) Solyonyiy glotok: oktety [Salt mouthful: octads]. Uzhhorod: Vydavnytstvo Oleksandry Harkushi, 128 s. [in Russian].
22. Ferents N. S. (2016) Poetyka peizazhnoi liryky Liudmyly Kudryavskoi [Poetics of landscape lyric poetry of Ludmyla Kudryavska]. Naukovy visnyk UzhNU. Serii: Filolohii: zb. nauk. pr. Uzhhorod, Vyp. 2(36). S. 267 – 272. [in Ukrainian].
23. Ferents N. S. (2017) Tema ridnoho kraiu v lirytsi Liudmyly Kudryavskoi [A theme of native edge is in the lyric poetry of Ludmyla Kudryavska]. Naukovi zapysky natsionalnoho universytetu «Ostrozka akademiya». Serii Filolohichna: zb. nauk. pr. Vyp. 65. S. 95 – 98. [in Ukrainian].
24. Ferents N. (2017) Sudbu pereplavlyayet v strochki. Mir slova Lyudmilyi Kudryavskoy [Re-fuses a fate in lines. World of word of Lyudmila Kudryavskaya]: monografiya. Uzhhorod: Vydavnytstvo Oleksandry Harkushi, 200 s. [in Russian].

THE POETICS OF THE INTIMATE LYRICS BY LUDMYLA KUDRYAVSKA

Abstract. The article deals with the motives and artistic features of L. Kudryavska's intimate lyrics. It has been noted that intimate lyrics occupies a leading place in her work. Starting with the first collection entitled «Ballad of Chamomile» (1964), and ending with the last one, under the title «Salty Sip» (2017), L. Kudryavska poetizes this noblest feeling.

Her first collection is dominated by birth motives, love development, mysterious passion, gentle thirst, light minutes of joy, the latter reveals gratitude for love, its presence in the soul, love memory. Love demonstrates restraint, wisdom, unusual rationalism, the soul becomes calmer. It is emphasized that the feelings of the lyrical heroine are captivated by the natural sincerity, emotional relaxation, the greater flow of thoughts. She knows how to speak delicately, discreetly, in a low voice. Love is the basis of happiness, a holiday of the soul, a precious treasure, romance, a divine gift of fate, a fusion of hope and anxiety.

It is emphasized that the love in the lyrics of L. Kudryavska is a multifaceted and inexhaustible feeling. The range of the emotions of her lyrical heroine is wide. It is not only joy, unbridled passion, happiness, but also disappointment, anxiety, pain, separation, doubt, loss, self-sacrifice, enriching the experience and purifying the soul. Existential modes successfully convey the key images of tear, wound, blade, cutting the heart. It is noted that the noble soul of the lyrical heroine L. Kudryavska, having been ill, and suffering, gained life experience. She didn't become angry, but kinder.

It is mentioned that in the poem «Rays through the Palms», reproducing the origin of the feeling and breaking the drama, the emotional pain of the lyrical heroine is successfully transmitted. The work is characterized not only by the warmth but also by the pain, light noble tenderness and dim passion.

It is noted that deep psychology is characteristic of the artistic world of L. Kudryavska's intimate lyrics. The poetess reveals the psychology of a sensitive soul, who knew the happiness of love, endured the pain of loss, but maintained feelings, transmitting them through life.

It is concluded that L. Kudryavska's intimate lyrics vividly reflects her biography. The poetess is a harmonious, extraordinary and sincere person. Her intimate lyrics reminds of a poem about love with her joys, sorrows and disappointments. It is emphasized that almost every poem by L. Kudryavska is a sincere confession, a poetic story of the heart that does not leave the reader indifferent.

Keywords: love, happiness, separation, sacrifice, pain, showering torment.

Стаття надійшла до редакції 27 червня 2019 р.

© Ференц Н., 2019 р.

Надія Ференц – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури Ужгородського національного університету, Ужгород, Україна; <https://orcid.org/0000-0001-8598-5387>

Nadia Ferents – Candidate of Philology, Associate Professor of the Ukrainian Literature Department, Uzhhorod National University, Uzhhorod, Ukraine; <https://orcid.org/0000-0001-8598-5387>